

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculu[m] officii misse expositorium

Johannes <de Lambsheim>

Heidelberg, 1495.06.29

Attende o religiose

urn:nbn:de:hbz:466:1-30862

stone locutione et opere deliquerit publi-
ce vel priuatiu. Et per singulas noctes
lectu suu lauans. hoc est singulis pecca-
tis lachrymis ⁊ dolore purificatis dilige-
ter de singulis coputer. in crastino publi-
ce de apertis. de occultis vero in secreto
facurus confessione. Ut aut confessio pfe-
cta sit tria debet habere. scz. Ut sit volu-
taria. nuda. et munda. Voluntaria. i. p-
pua deliberatione et proposito. Nuda: vt
nude peccatu suu. put gessit cofiteatur.
Munda ne peccatu suu pdicet sicut zo-
doma ⁊ gomorra. sed pura et simplice in-
tentione se accuset et in nullo peccatum
suu defendat. In capitulo q publice offe-
dit manifeste reuelat: et traq; assistes ius-
dicit in oibus se ibi habere loquatur vel
respodeat vel pclamet. Clamor eius in-
terius et exterius oleo charitatis sit pun-
ctus. Non sit cupidus ⁊ ambitiosus. In
oibus fugiat singularitatis et amiratio-
nis notam. Nil loquatur vel dicat vnde
multu religiosus vel eruditus velit puta-
ri. Ad interrogata paucis respodeat ver-
bis. Si de scriptura si de moribus aga-
tur. aure paret no lingua. Cu loquit no
studeat eloquentie: sed sermo eius rusti-
canus sit potius q; urbanus. In omni-
bus agendis no studeat curialis videri.
Salua honestate fugiat oes homies in
potestate positos maxime seculares. Se-
cretetur co'a nec preferat priuata comuni-
bus. Comunes labores lectiones ⁊ ob-
seruantias diligenter et huiliter obseruet
et no sit sicut virula effraim docta dilige-
re tritura. id est ad hm oi no cofuetudine
sed deuote trahat. Orationes que im-
perantur primo loco diligenter exoluat.
no sibi blandiatur de priuatis orationi-
bus. que in secundo loco ei abunde sint.
cum in preceptis orationib; desid' osus
fuerit et negl'gens. Si aut familiaritas
interdicatur. multo magis mulieru. Sit
facies comunis cu ceteris intus vero dis-
similis. hoc est no nimia grauitate tra-

eta: sic leuitate dissoluta. sed quadam mes-
diocritate bona regatur. sicut de sancto
Martino legitur. Facie eius no suscas-
uit meror nec lenigauit risus. Erit prus-
dentis aie thesauru suu sollicito confes-
uantis more moisi cornuta velare faciet
quoda ritu qui cu modestus sit interio-
rem gloria et mentis grauitate abscon-
dere. Coparanda est dies instans diei p-
terite: vt ex eoru collatione et coparatioe
suu deprehendere possit monachus pro-
fectu vel defectu. In omni actu et cogi-
tatu suo sibi deum adesse memoretur. et
omne tempus in quo de deo no cogitat
se coputer perdidisse. Sit monach' quas-
si melchisedech sine patre. sine matre sine
genealogia: nec patre sibi vocet sup terra
Imo vere sic estimet: quasi ipe solus sit
et deus. Tedio vel languore affectus co-
ponat se meditando super petra de qua
lauantur mortui et cogitet apud se quo-
modo tractentur vsu sepeliendi. nunc in
tergu. nunc in facie versantur. quo nus-
tet caput cadent brachia. rigeant crura:
quomodo cofuantur includantur et iace-
ant. quomodo deferantur humandi in se-
pulcro. quomodo puluere cotegantur et
sempiternae traditioni tradantur. Et quia
certu est qd morieris et nescis quomodo
et quando. et quonia vbiq; te mors expe-
ctat tu quoq; si sapiens fueris cum vbi-
q; expectabis.

Speculum beati Bernardi
abbatis Explicit.

Atende o religioso

Quidam deuotus solitus
diuis amator. Beatus mo-
nachus desolatus cui mudus
exiliu. celu patria cella paradisi s. Beat'
religiosus deo deuot' seculo ignotus cui
opidu carcer. claustrum refrigeriu: labor

o iij

requies solitudoluctus gaudiū silentiū
paciū hospitū. Beatus cui sacra lectio
cibus: orō potus: psalmus iubil^o. medi
tatio p̄ps: speculatio deus. Beatus reli
giosus q̄ oia studia et exercitia sua ad vir
tutes et beneplacitū dei ordinat. et nihil
singularitatis et ostentationis verbo vel
facto p̄tendit. cauens vbiq; ne deū vel
primū offendat. Beatus q̄ p̄ bono acci
pit q̄n aliquis eū corripit et recte instru
it. ne i errore maneat et male peat. Bea
tus qui os suū custodit ne ociosum aut
nociuū verbū p̄ferat: talis magnā pacē
habebit. bonam cōscientiā et famā de
uotionisq; gratiam obtinebit specialem.
Vultu iurgia cessare facit qui patiens
est et tacet. **R**eligiosus est qui habet
deuotionē in choro. patientiā in capitulo
disciplinā in labore. meditatōs in lectio
ne. feruorē in orōe. castitatē in tentatōne.
tolerantiā in aduersitate. hūilitatē in p̄
speritate. Religio paup̄tate fundit. obe
dientia erigit. castitate dedicat. hūilitate
custodit. charitate p̄ficiat. Religiosus in
abscondito manēs: quasi lucerna in nos
te secure ardens. Religiosus non r̄ fre
nans linguā suā huius vana est religio.
p̄. Ad qd̄ venisti frater rogo te medita
re frequēter. **O**bsequio xp̄i subiect^o viue
decenter. **E**sto tardiloquus lege scribe di
sce libenter.

Incipit speculū peccato ris agonisantis.

Heu et plusq; heu me mi
serū et infelicē peccatorē: q̄ in
tor angustijs et calamitatib;
corporis et spiritus me solū re
p̄to et oī hūano suffragio destitūtū. nec
est vlla creatura sub sole a qua audiā vel
credā dolorū meorū qualecūq; sperare re
leuamen: attenta calamitate quā in p̄sen
tiarū p̄petior. Parētes si quidē et amici
mei carnales quib; maxime confidebā.
ijdem ip̄i p̄ quandā fictā et occultā tradi
tionis specie in vanitatibus et ludis in

ep̄tis me deduxerūt: et induxerūt in los
cum horrois et laqueū mortis. que me
nūc obsidet et inuadit. sed nec me p̄uē
dere docuerūt p̄ntes horredas miserias
quibus heu nūc totus inuoluoꝝ tā corū
pore q̄ aīa. Insup et in p̄dictū lequeū
mortis cū eisdē cognatis dietim labebar
nec attendebā. **N**e ve mihi misero pec
catori q̄ dū plena incolumitate frubar
has terribiles angustias et intolerabiles
cruciatūs nō p̄cogitauit: q̄ oī creature mor
tali p̄sertim hōi peccatori inuitabiliter
euēniūt. dū mors in foribus est aut ago
nisat veluti heu modo patēter experior:
vtrūq; hec merito p̄cogitasse debuerā nisi
mundus et diabolus cordis oculū eroꝝ
num tenebris obfuscaissent inuoluerūt
profus excecassent. Siquidē dum adhuc
sanus essem et in prosperis mundi
totus effloꝝerē. mortē sp̄ metuēbā et vix
absq; horrore. mortē mentionē audire p̄
terā. sed nec quēpiā morientē videre pos
terā: aut imaginare sine dolore et meroꝝ
re cordis. **S**ed heu nūc q̄si p̄ditore inua
dor et circūualloꝝ a morte. nec vllū vsque
quāq; parer diffugiū. quinimo tot mise
rijs vndiq; circūuallatus sum. q̄ p̄ter
cas nil aliud cogitare possūz aut alijs im
pendere. **A**bilomin^o salubre nimis mi
hi foret et oportunū salutē aīe mee vacare
quā timeo post breue t̄pis interuallū ad
infernalē descensurā mansionē. cui^o hor
rendā mēoriā saltē vni^o hore morula nū
q̄ hucusq; in mēte habui: putās me tē
pestiue satis id facturū dū mors adesset.
finēq; vite p̄inquare p̄spicere. **S**ed ecce
me grauit̄ errasse euident̄ p̄pendo. cer
nens me dolorib; p̄anoꝝ et angorib; ita
circūseptū. q̄ ad salutaria queq; intēdes
re mihi nō vacat aut delectat. q̄nimo luce
clarior experior q̄d post ludū amissū: nil
restat q̄ vt ve detur. **H**eu me miseriū et
infelicē q̄ p̄ciosum t̄pis ob aīe salutē p̄u
randā mihi diuinitus collatū. tā inep̄
tā vane tā inutiliter expēdi. et ad vanitas
tes cūcta q̄ salutē mee nociua. eodē q̄tū